

Sportovní úrazy

MUDr. Jana Picmausová

- U lidí do 40 let je úraz nejčastější příčinou úmrtí

PREVENCE!!!

Mezi nejčastější úrazy při sportu patří:

Poranění měkkých tkání

- **Otevřená – rány**

Drobné rány ošetříme na místě dezinfekcí a sterilním krytím, větší rány vyžadují odborné ošetření

- **Zavřená – otřesy, pohmoždění, poranění šlach (vymknutí, natržení, přetržení), nervů a cév**

Pohmoždění

Následek přímého působení násilí na tkáň

Projevuje se krvácením do tkáně od drobných tečkovitých výronů až po rozsáhlé hematomy

Pohmoždění svalů a vazů:

I drobné krevní výrony do svalů značně omezují funkci a jsou velmi bolestivé

Ošetření: studené obklady, vhodný je kompresivní obvaz, šetření končetiny

Přetržení šlachy

Zcela zdravá šlacha se trhá výjimečně

Náhle vzniklá bolest, porucha funkce
končetiny, stažení přísl. svalu, někdy hlasitý
zvuk, pocit šlehnutí bičem

Ošetření:

Transport na chirurgickou ambulanci, operace
zpravidla nutná

Dlouhá rekonvalescence

Poranění kloubů

- **Zhmoždění** - poškozeny jsou měkké tkáně kolemkloubní vlivem přímého násilí

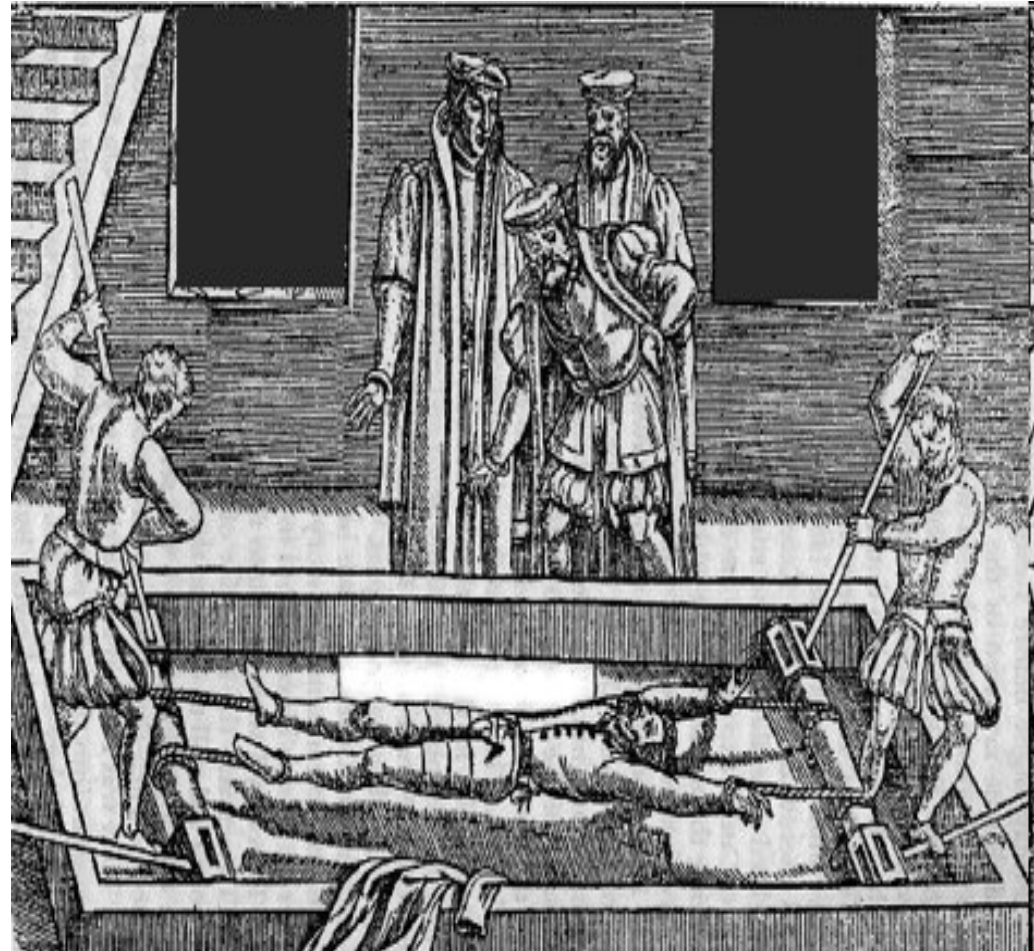
Ošetření: zklidnění poraněné části, studené obklady

- **Podvrtnutí** - poraněny jsou měkké tkáně kolemkloubní vlivem nepřímého násilí

Ošetření: vyloučit přítomnost zlomeniny, zklidnění, imobilizace min. 2-3 týdny

Při přetržení či natržení vazů 4-5 týdnů nebo operace

- **Vymknutí (luxace)** – úplné oddálení kloubních ploch, vzniká vlivem nepřímého násilí, které se uplatňuje pákovým mechanismem

Příznaky: bolest, pérový odpor v kloubu, prázdná kloubní jamka

Vždy RTG!!!

Ošetření: sami nikdy nenapravujeme!!!

Co nejdříve odborné ošetření

Poté imobilizace 2-5 týdnů a rehabilitace

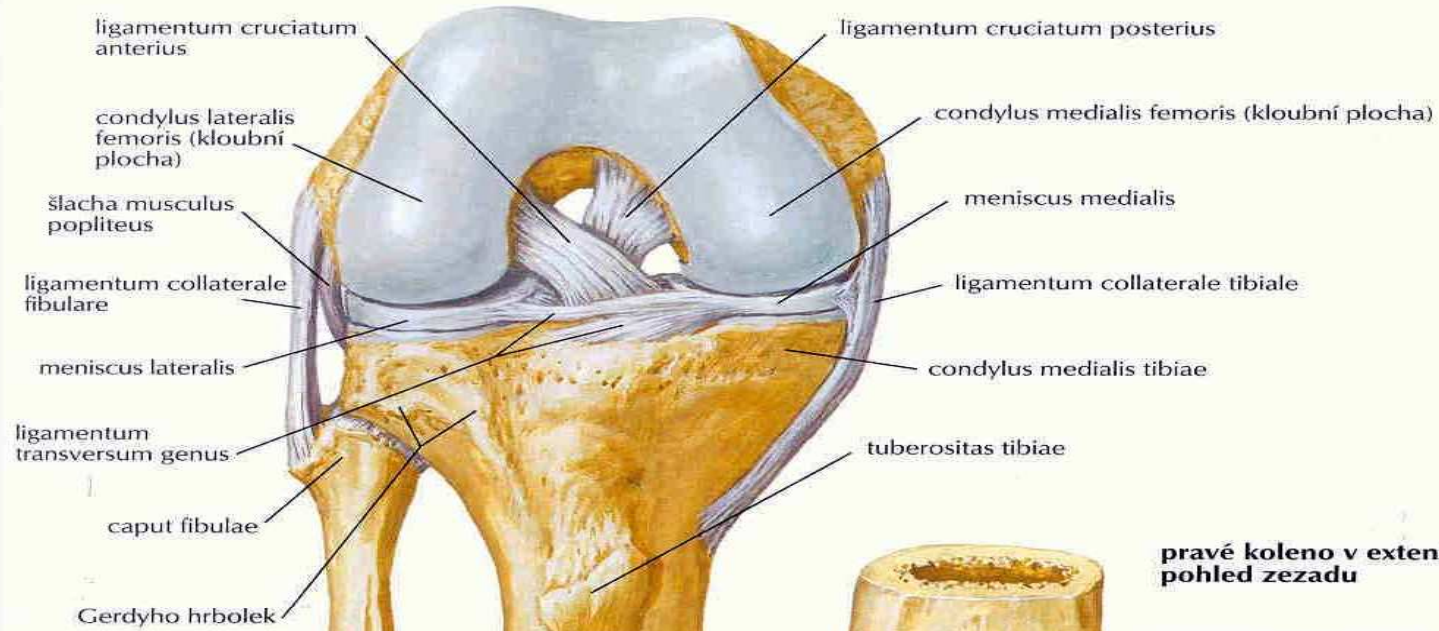
Poranění měkkého kolena

U kolene si kloubní plochy navzájem neodpovídají, stabilita je tedy zajištěna hlavně mohutným vazivovým aparátem a zvětšení kloubní plochy je dáno pomocí vazivových chrupavek – menisků.

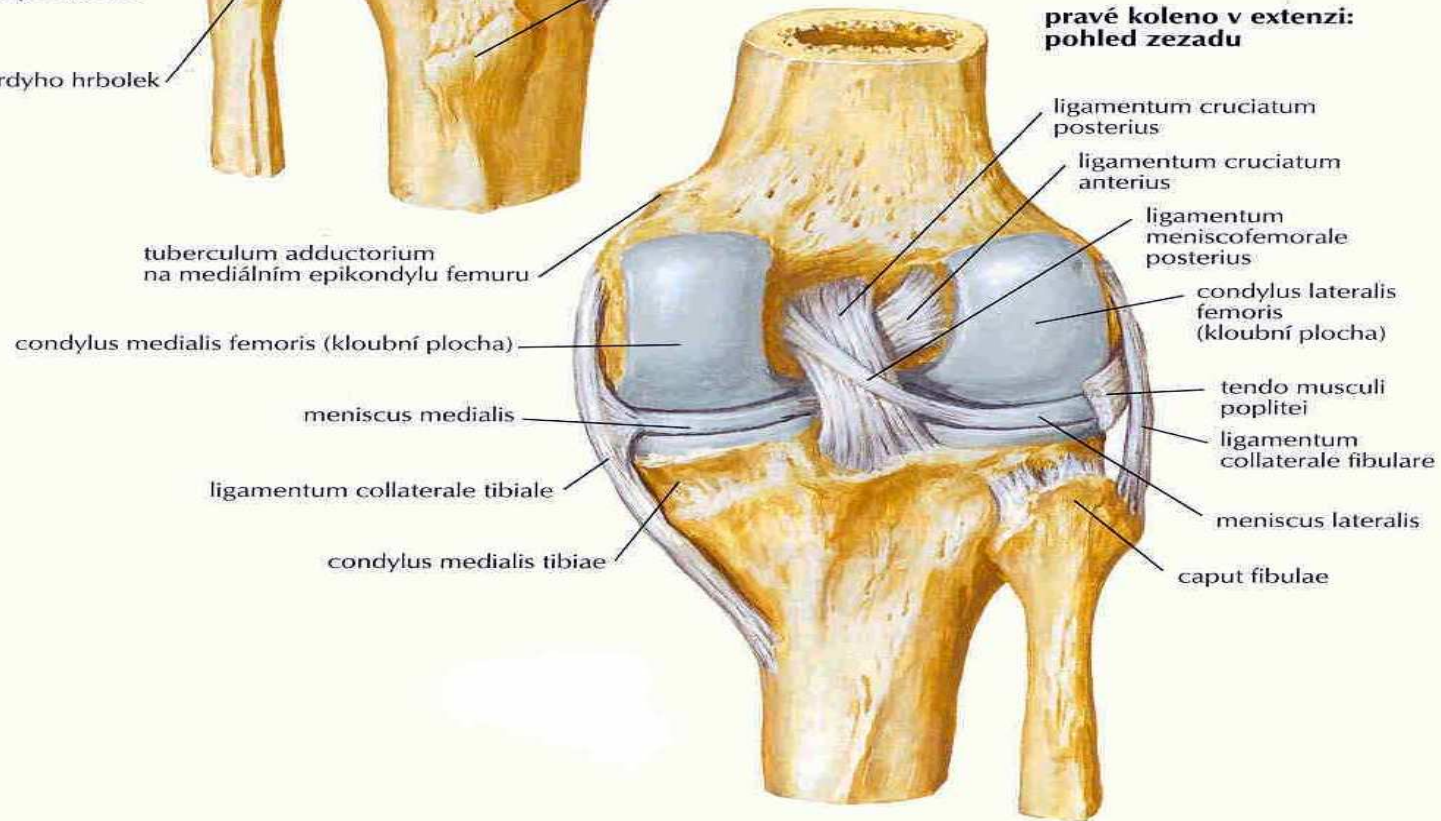
Proto je poranění kolenního kloubu velmi časté!

Koleno: vazy

pravé koleno ve flexi: pohled zepředu

pravé koleno v extenzi: pohled zezadu

Příznaky: otok, bolestivost, omezení funkce, viklavost, končetina nelze plně zatížit

- Může dojít k poranění kterékoli z měkkých tkání kolenního kloubu (kloubní pouzdro, vazy, menisky), vymknutí kolene je méně časté (ohrožení končetiny)

Ošetření: vždy nutné odborné ošetření

Imobilizace, transport na chirurgii

Kotník

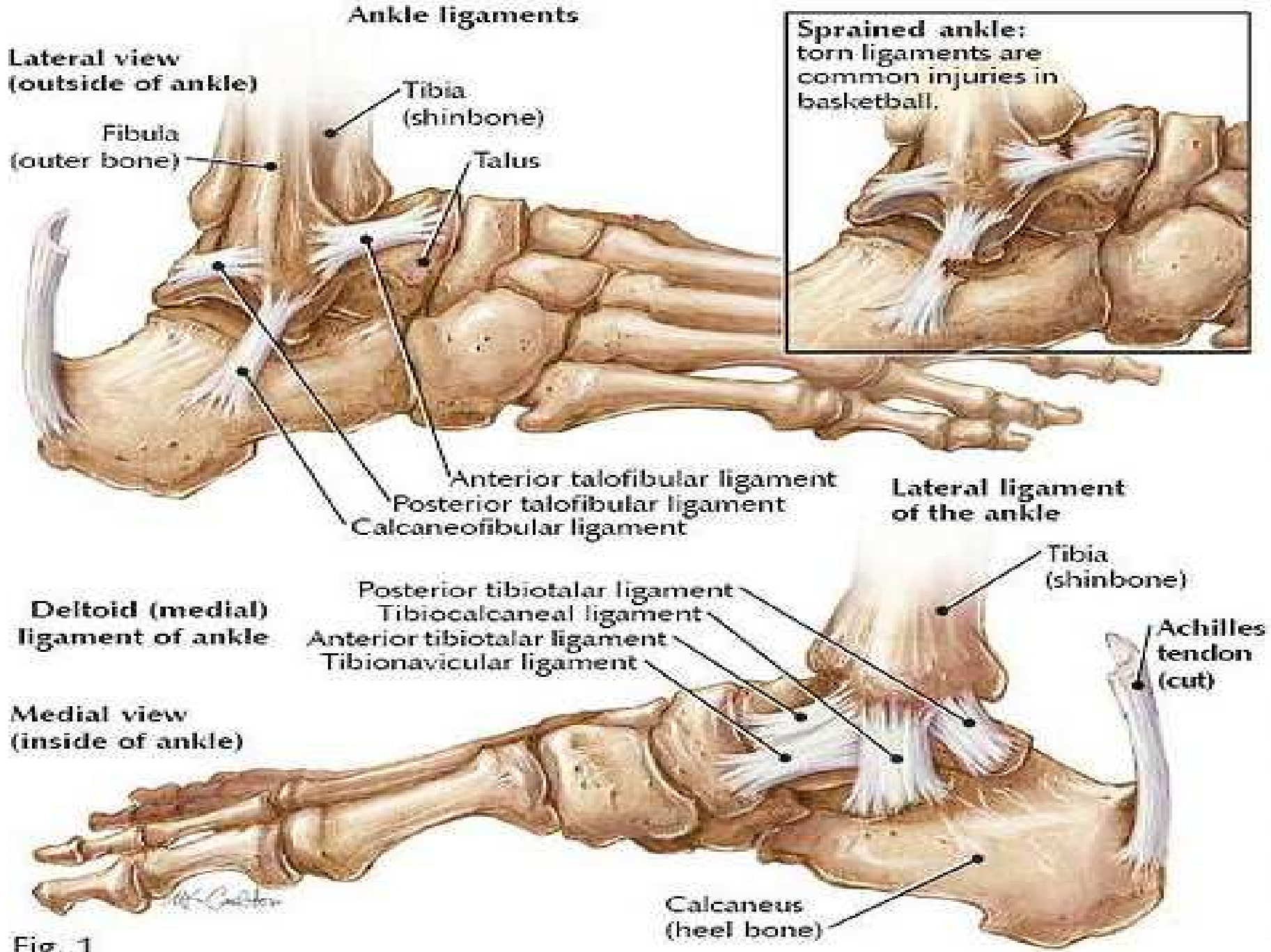

Fig. 1

Podvrtnutí kotníku:

„kolaterální vazy“ kotníku jsou složitá struktura, která stabilizuje kloub v oblasti zevního a vnitřního kotníku.

Luxace může být ve všech směrech

Příznaky: otok, bolest, omezení hybnosti, funkční neschopnost, deformita, hematom

Ošetření: vždy nutné odborné ošetření

Imobilizace, transport na chirurgii

Poranění kostí

Zlomenina (fraktura) –

porušení kontinuity

kostní tkáně

způsobené úrazem

nebo onemocněním

Příznaky:

- **Nejisté:** hematom, bolest, otok, porucha funkce různého stupně
- **Jisté:** deformita, patologická pohyblivost, viditelné úlomky, RTG!

Ošetření:

Znehybnit, nenapravovat, chladit, otevřené zlomeniny kryjeme sterilním obvazem

U zlomenin dlouhých kostí **hrozí šok** ze ztráty krve
– protišoková opatření

Volat ZS (155, 112)

fixace horní končetiny

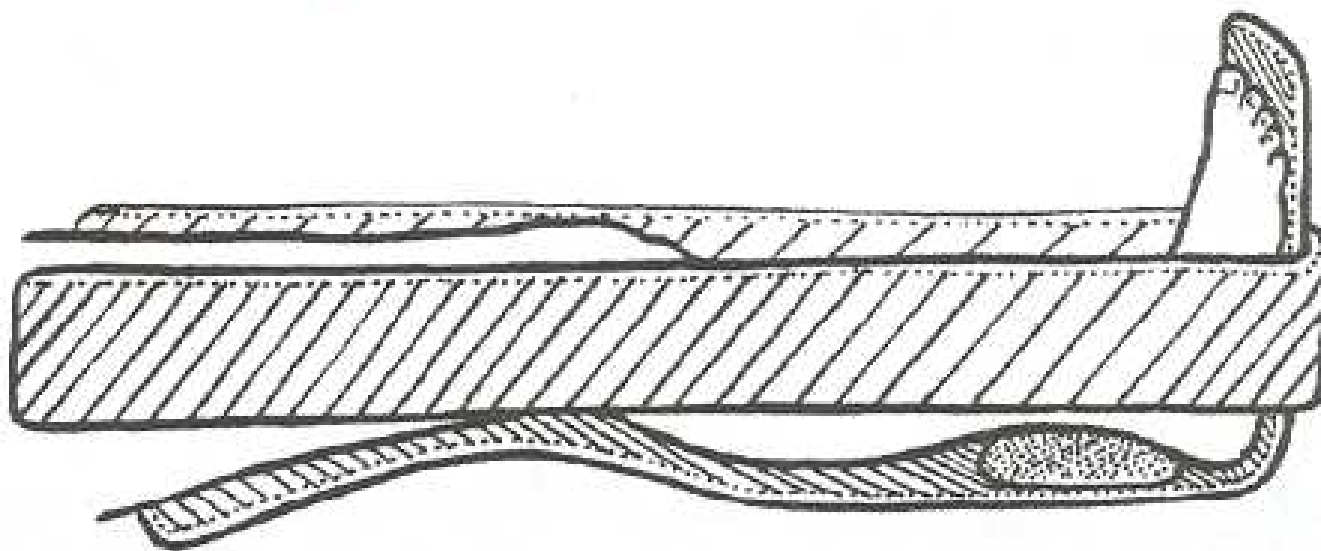
Použití šátkového závěsu
Foto: Zuchová, 2008

fixace dolní končetiny

Nenapravovat, volat ZZS 155!

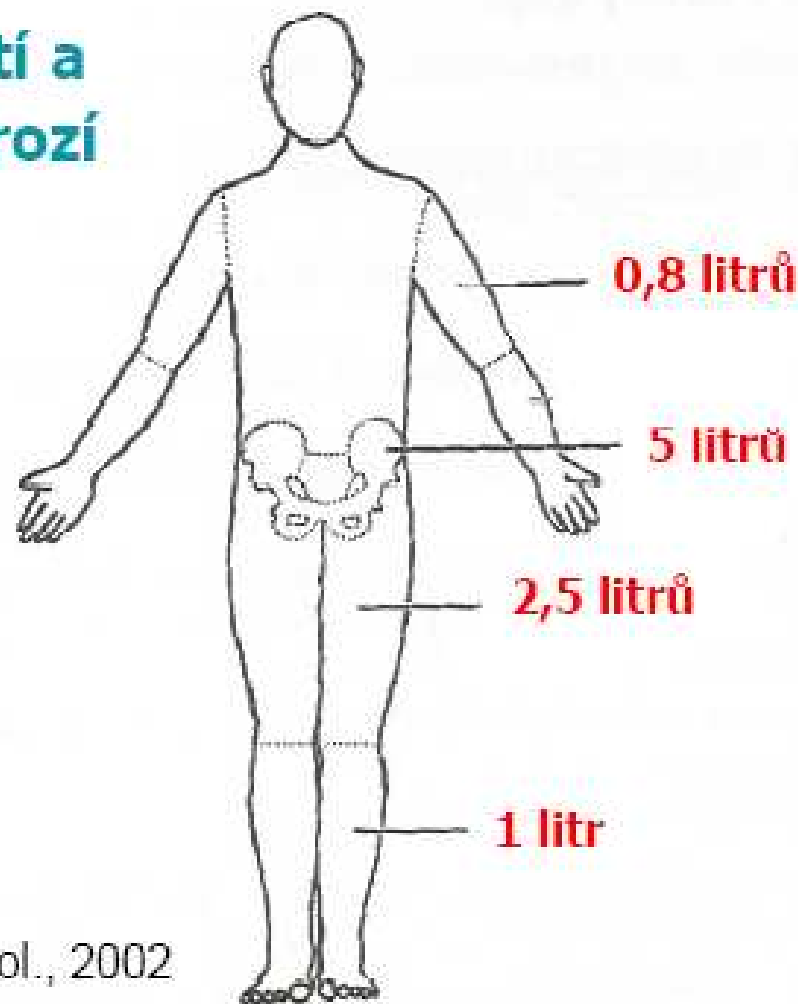
Dlahy použijeme **pouze** v případě nutnosti transportu laikem!

Beránková a kol., 2002

Krevní ztráty u zlomenin

U zlomenin dlouhých kostí a u vícečetných zlomenin hrozí šok!

upraveno podle Beránková a kol., 2002

Take home message

- Při nejistotě vždy vyhledáme odborné ošetření
- Vymknutí, podvrtnutí ani zlomeniny **NIKDY** sami nenapravujeme, vždy nutný rentgen
- Při zlomeninách dlouhých kostí riziko ztráty krve až vykrvácení, vždy ZS (155, 112)

Děkuji za pozornost

